

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1988-1989

21 AVRIL 1989

Proposition de loi modifiant l'article 6, § 5, alinéa 1er, de la loi du 1er décembre 1988 portant réforme de l'impôt sur les revenus et modification des taxes assimilées au timbre

(Déposée par M. Flagothier et consorts)

DEVELOPPEMENTS

La loi du 1er décembre 1988 portant réforme de l'impôt sur les revenus et modification des taxes assimilées au timbre (*Moniteur belge* du 16 décembre 1988) a modifié les dispositions du Code des impôts sur les revenus relatives aux personnes handicapées.

Ainsi, la loi prévoit une majoration du revenu exempté d'impôt de 35 000 francs en faveur de certaines personnes handicapées (article 6, § 2, alinéa premier, 2°). La personne handicapée est celle « dont il est établi, indépendamment de son âge, qu'en raison de faits survenus et constatés avant l'âge de 65 ans :

a) soit son état physique ou psychique a réduit sa capacité de gain à un tiers au moins de ce qu'une personne valide est en mesure de gagner en exerçant une profession sur le marché général du travail;

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1988-1989

21 APRIL 1989

Voorstel van wet tot wijziging van artikel 6, § 5, eerste lid, van de wet van 1 december 1988 houdende hervorming van de inkomstenbelasting en wijziging van de met het gezelschap gelijkgestelde taksen

(Ingediend door de heer Flagothier cs.)

TOELICHTING

De wet van 1 december 1988 houdende hervorming van de inkomstenbelasting en wijziging van de met het gezelschap gelijkgestelde taksen (*Belgisch Staatsblad* van 16 december 1988) heeft de bepalingen van het Wetboek van de inkomstenbelastingen met betrekking tot de gehandicapten gewijzigd.

Zo voorziet de wet in een verhoging van het van belasting vrijgestelde bedrag met 35 000 frank voor sommige gehandicapten (artikel 6, § 2, eerste lid, 2°). Als gehandicapt wordt beschouwd « diegene van wie, ongeacht de leeftijd, is vastgesteld dat ingevolge feiten overkomen en vastgesteld vóór de leeftijd van 65 jaar :

a) ofwel zijn lichamelijke of psychische toestand zijn verdienvermogen heeft verminderd tot één derde of minder van wat een valide persoon door een of ander beroep op de algemene arbeidsmarkt kan verdienen;

b) soit son état de santé provoque un manque total d'autonomie ou une réduction d'autonomie d'au moins 9 points, mesurés conformément aux guide et échelle médico-sociale applicables dans le cadre de la législation relative aux allocations aux handicapés. »

La loi de 1988 tient compte ainsi de la loi du 27 février 1987 relative aux allocations de handicapés qui distingue l'allocation en remplacement des revenus, qui est accordée lorsque le handicap réduit la capacité de gain, de l'allocation d'intégration, qui est fixée en fonction du degré d'autonomie.

La loi de 1988 met fin, de la sorte, à la controverse entre l'administration fiscale et les cours et tribunaux au sujet de l'application de l'article 81, § 3, du C.I.R. L'administration fiscale refusait, en effet, d'accorder la réduction d'impôt aux personnes reconnues handicapées après 65 ans par analogie aux dispositions de la loi du 27 juin 1969 relative aux allocations de handicapés, alors que la loi fiscale ne mentionnait aucune limite d'âge pour l'octroi de la réduction d'impôt consentie au contribuable handicapé à 66 p.c. (1).

La loi du 27 février 1987 précitée limite toujours l'octroi des allocations aux personnes reconnues handicapées avant l'âge de 65 ans tandis que la loi fiscale nouvelle autorise la reconnaissance du handicap après 65 ans mais dispose dans le même temps que le handicap doit trouver son origine dans des faits survenus et constatés avant 65 ans.

Cette disposition exclut d'office toute personne qui deviendrait handicapée après 65 ans suite à un accident ou à tout autre cause sans lien avec une situation antérieure à cet âge.

Or, ces personnes doivent elles aussi faire face à des charges nouvelles dont l'existence justifie précisément l'octroi de l'abattement fiscal. La référence à l'âge introduit ainsi un critère discriminant, étranger aux critères présidant à la reconnaissance du degré de handicap, à savoir la perte de la capacité de gain et/ou la réduction totale ou partielle d'autonomie.

(1) Sur la controverse, voyez Cour d'appel Liège, 10 décembre 1980 et 18 mars 1981.

b) ofwel zijn gezondheidstoestand een volledig gebrek aan of een vermindering van zelfredzaamheid van ten minste negen punten met zich brengt, gemeten volgens de handleiding en de medisch-sociale schaal van toepassing in het kader van de wetgeving met betrekking tot de tegemoetkomingen aan gehandicapten. »

De wet van 1988 houdt dus rekening met de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten die een onderscheid maakt tussen de inkomensvervangende tegemoetkoming, die wordt toegekend wanneer de handicap het verdienvermogen vermindert, en de integratietegemoetkoming, die wordt vastgesteld volgens de graad van zelfredzaamheid.

De wet van 1988 beslecht aldus de controverse tussen het belastingbestuur en de hoven en rechtbanken over de toepassing van artikel 81, § 3, van het W.I.B. Het belastingbestuur weigerde immers de belastingvermindering toe te kennen aan personen die na 65 jaar als gehandicapte erkend werden, naar analogie van de bepalingen van de wet van 27 juni 1969 betreffende het toekennen van tegemoetkomingen aan de minder-validen, hoewel de belastingwet geen enkele leeftijdsgrens vermeldde voor de toekenning van de belastingvermindering aan de belastingplichtige die voor 66 pct. gehandicapt is (1).

De bovenvermelde wet van 27 februari 1987 beperkt de toekenning van tegemoetkomingen tot de personen die als gehandicapte erkend werden vóór zij de leeftijd van 65 jaar bereikten. De nieuwe fiscale wet daarentegen voorziet in de mogelijkheid van een erkenning van de handicap na het bereiken van de leeftijd van 65 jaar, maar bepaalt terzelfder tijd dat de handicap het gevolg moet zijn van feiten overkomen en vastgesteld vóór de leeftijd van 65 jaar.

Die bepaling sluit automatisch elke persoon uit die na de leeftijd van 65 jaar gehandicapt zou worden ingevalge een ongeval of een andere oorzaak die geen verband houdt met een toestand die vóór die leeftijd bestond.

Nochtans worden ook die personen geconfronteerd met nieuwe lasten die de toekenning van de fiscale vrijstelling rechtvaardigen. De verwijzing naar de leeftijd is bijgevolg een discriminerend criterium dat niets te maken heeft met de criteria waaraan moet worden voldaan bij de erkenning van de graad van de handicap, namelijk het verlies van het verdienvermogen en/of de vermindering of het ontbreken van zelfredzaamheid.

(1) Over de controverse zie : Hof van beroep Luik, 10 december 1980 en 18 maart 1981.

Le vieillissement s'accompagne souvent de handicaps qui ne peuvent être imputés à la personne. Rien ne justifie son exclusion au bénéfice des avantages fiscaux octroyés aux plus jeunes contribuables.

Il ne faut pas, en outre, négliger les risques de litiges nombreux tant d'ordre médical qu'administratif lorsqu'il s'agira d'établir le lien entre le degré d'autonomie et/ou la capacité de gain après 65 ans et les faits survenus et constatés avant 65 ans.

Notre proposition de loi vise ainsi à étendre le bénéfice de l'article 6, § 2, alinéa premier, 2°, à toute personne âgée reconnue handicapée.

G. FLAGOTHIER.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article unique

A l'article 6, § 5, alinéa premier, de la loi du 1er décembre 1988 portant réforme de l'impôt sur les revenus et modification des taxes assimilées au timbre, les mots « en raison de faits survenus et constatés avant l'âge de 65 ans » sont supprimés.

G. FLAGOTHIER.
G. PAQUE.
W. CLAEYS.
W. LUYTEN.
J. DE BREMAEKER.

Het ouder worden gaat vaak gepaard met handicaps waaraan de betrokkene geen schuld heeft. Niets rechtvaardigt dat hij wordt uitgesloten van de fiscale voordelen die aan jongere belastingplichtigen worden toegekend.

Bovendien mag niet uit het oog worden verloren dat talrijke geschillen kunnen ontstaan zowel van medische als van administratieve aard, wanneer het verband zal moeten worden vastgesteld tussen de graad van zelfredzaamheid en/of het verdienvermogen na de leeftijd van 65 jaar en de vóór die leeftijd overkomen en vastgestelde feiten.

Ons wetsvoorstel wil het voordeel, omschreven in artikel 6, § 2, eerste lid, 2°, uitbreiden tot elke als gehandicapt erkende bejaarde.

*
* *

VOORSTEL VAN WET

Enig artikel

In artikel 6, § 5, eerste lid, van de wet van 1 december 1988 houdende hervorming van de inkomstenbelasting en wijziging van de met het zegel gelijkgestelde taksen worden de woorden « ingevolge feiten overkomen en vastgesteld vóór de leeftijd van 65 jaar » geschrapt.